

Handläggare
Marie Ehrenbåge
Telefon: 08-50818251**Till**
Farsta stadsdelsnämnd
2026-04-23

Skrivelse från Moderaterna angående demokrativillkor

Svar på skrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

I en skrivelse angående tillämpningen av stadens demokrativillkor ställer Moderaterna (M) ett antal frågor till förvaltningen att besvara.

Förvaltningen beskriver hur kontroller och granskning genomförs för att säkerställa att föreningar uppfyller stadens demokrativillkor. Förvaltningen bedömer att de befintliga demokrativillkoren ger ett gott stöd vid handläggning, kontroll och bedömning och ser inget behov av en revidering av dessa.

Ärendet

Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 19 februari fick förvaltningen i uppdrag att bereda en skrivelse från Moderaterna (M) angående tillämpningen av stadens demokrativillkor. I skrivelsen ställer partiet följande frågor till förvaltningen:

1. Hur sker arbetet hos stadsdelsförvaltningen och i samarbete med övriga förvaltningar för att säkra att stadens egna verksamheter samt aktörer delfinansierade av staden uppfyller demokratikriterierna?
2. Vilka brister eller utmaningar ser förvaltningen i den nuvarande tillämpningen av stadens demokratikriterier?
3. Ser förvaltningen ett behov av att revidera eller bredda de befintliga demokratikriterierna?
4. Vilken dialog och granskning för förvaltningen med de aktörer som mottagit stöd eller ingått samarbete med för att försäkra att de fortsätter uppfylla stadens demokratikriterier?

Farsta stadsdelsförvaltning
Avdelningen för individ- och familjeomsorgStorforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
start.stockholm/farsta

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningens avdelning för stadsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen redogör för svaren på frågorna under respektive rubrik nedan.

1. Hur sker arbetet hos stadsdelsförvaltningen och i samarbete med övriga förvaltningar för att säkra att stadens egna verksamheter samt aktörer delfinansierade av staden uppfyller demokratikriterierna?

Inom ramen för handläggning av föreningsbidrag, idéburet offentligt partnerskap (IOP) och lokalupplåtelse görs ett antal kontroller av de aktuella föreningarna genom att förvaltningen begär in och granskar föreningens handlingar. De handlingar som granskas är föreningarnas stadgar, årsmötesprotokoll, verksamhetsberättelse, beslut som visar namn och personnummer på samtliga firmatecknare och ekonomisk redovisning i form av resultaträkning och balansräkning.

Stadgarna kontrolleras så att de inte står i strid med samhällets grundläggande värderingar om respekt för alla människors lika värde och enskildas fri- och rättigheter. I årsmötesprotokollet granskas röstlängd, utlysning, att vald styrelse framgår, om styrelsen beviljas ansvarsfrihet av medlemmarna samt att protokollet är signerat. I verksamhetsberättelsen bedöms om verksamheten skett i enlighet med föreningens syfte och om verksamheten som bedrivits är förenlig med stadens demokrativillkor. För den ekonomiska redovisningen granskas resultatrapport och balansrapport för att se om underlaget påvisar att föreningen har ekonomisk stabilitet utifrån tillgångar, eget kapital och skulder och om de har haft ekonomisk stabilitet med stöd från flera finansiärer och intäktskällor.

I samband med ansökan om föreningsbidrag behöver föreningarna också intyga att de uppfyller demokrativillkoren.

Om det kommer till förvaltningens kännedom att det föreligger oklarheter om en förening uppfyller demokrativillkoret eller inte begär förvaltningen in kompletterande underlag. Det kan också leda till att handläggare ställer klagörande frågor till föreningen eller bjuder in till ett klagörande möte.

2. Vilka brister eller utmaningar ser förvaltningen i den nuvarande tillämpningen av stadens demokratikriterier?

Civilsamhället har liksom den enskilde i Sverige långtgående rättigheter att uttrycka sig fritt, ha åsikter och sympatier och att

organisera sig i föreningsliv. Dessa rättigheter skyddas av grundlagarna. Armlängds avstånd från beslutande instanser är en viktig princip i ett demokratiskt samhälle. Stadsdelsförvaltningen bedömer inte en verksamhets politiska åsikter och ställningstaganden. Inte heller ska anställda och individers politiska åsikter bedömas inom ramen för handläggning av föreningsbidrag. Förvaltningen anser att nuvarande demokrativillkor ger ett gott stöd vid handläggning, kontroll och bedömning.

3. Ser förvaltningen ett behov av att revidera eller bredda de befintliga demokratikriterierna?

Demokrativillkoren konkretiseras i riktlinjer som SLK har tagit fram *Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor (KS 2020-410)*. De innebär att bidrag inte ska lämnas till en förening om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten

- utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
- diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
- rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
- motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Dessa har Farsta stadsdelsnämnd förtydligat i egna villkor: *Villkor för föreningsbidrag från Farsta stadsdelsnämnd – fastställd 211116*. För att kunna söka bidrag ska föreningen uppfylla följande demokrativillkor. Föreningen ska:

- ha ett syfte som är förenligt med de värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle
- vara öppen för alla som instämmer i föreningens målsättning och inriktning
- ha av medlemmarna godkända stadgar och av medlemmarna utsedd styrelse
- ta ställning för den enskildes grundläggande fri- och rättigheter
- arbeta enligt grundläggande demokratiska principer,
- verka för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i sin verksamhet

Demokrativillkoren i de stadsövergripande riktlinjerna och de lokala villkoren är en viktig del i handläggningen av bidrag till föreningarna i Farsta. I alla ansökningsformulär intygar sökande föreningar att de uppfyller demokrativillkoren uppsatta av Stockholms stad. Förvaltningen ser inget behov av att revidera eller bredda de befintliga demokrativillkoren.

4. Vilken dialog och granskning för förvaltningen med de aktörer som mottagit stöd eller ingått samarbete med för att försäkra att de fortsätter uppfylla stadens demokratikriterier?

Förvaltningen kontrollerar varje år att föreningar som beviljas bidrag uppfyller demokrativillkoren och att de genomför den verksamhet som de beviljats bidrag för. Dessa kontroller sker genom att förvaltningen utöver den årliga redovisningen:

- skriftligt begär in information om de konkreta aktiviteter som föreningarna planerat
- genomför annonserade och oannonserade verksamhetsbesök
- omvärldsbevakar och vid behov ställer kompletterande frågor till föreningar

Om det kommer till förvaltningens kännedom att det föreligger oklarheter om en förening uppfyller demokrativillkoret eller inte begär förvaltningen in kompletterande underlag. Det kan också leda till att handläggare ställer klargörande frågor till föreningen eller bjuder in till ett klargörande möte.

Mänskliga rättigheter

Tillämpningen av demokrativillkoret är en förutsättning för att förhindra att offentliga medel tilldelas aktörer vars verksamheter inte är förenliga med samhällets grundläggande värderingar såsom de formuleras i regeringsformen och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter.

Miljö- och klimatkonsekvenser

Förvaltningen ser inga negativa miljö- och klimatkonsekvenser i ärendet

Förvällningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Karin Kollberg
Stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Johanna Löfvenius
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Kollberg, Stadsdelsdirektör	2026-04-01
Johanna Löfvenius, Avdelningschef	2026-04-01